

Ministerie van Volksgezond, Welzijn en Sport
mevrouw drs. E.I. Schippers
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Newtonlaan 1-41
3584 BX Utrecht
Postbus 3017
3502 GA Utrecht
T 030 296 81 11
F 030 296 82 96
E info@nza.nl
I www.nza.nl

Behandeld door
J. Weijers

Telefoonnummer
030 296 8280

E-mailadres
jweijers@nza.nl

Kenmerk
103030-144505

Onderwerp
Onderzoek naar kwetsbaarheden en financiële onregelmatigheden in de zorg

Datum
3 november 2014

Mevrouw de Minister,

Op uw verzoek heeft de NZa het afgelopen jaar onderzoek gedaan naar fraudegevoelige aspecten in de Zvw en AWBZ. Wij hebben onderzocht welke risico's er zijn en of die risico's daadwerkelijk voorkomen. In deze brief en in de bijlagen (zie overzicht onderaan deze brief) treft u onze bevindingen aan.

Kwetsbaarheden in zorgstelsel

In onze eerste rapportage van maart 2014 hebben wij het zorgstelsel doorgelicht op kwetsbaarheden en aanbevelingen gegeven om die kwetsbaarheden aan te pakken. Die aanpak is niet vrijblijvend: sommige beleidsdoelen strijden met elkaar.

Zo geven open omschrijvingen van aanspraken op zorg de ruimte aan zorgaanbieders om de zorg die zij leveren af te stemmen op de behoefte van de patiënt. Tegelijkertijd kan die ruimte het ook lastig maken om vast te stellen of een declaratie correct is of niet.

Daarnaast staan privacy en controle op gespannen voet met elkaar. Privacy is een groot goed. Het medisch beroepsgeheim en privacy mogen niet ter discussie staan. Tegelijkertijd is soms inzicht in persoonlijke gegevens nodig om te bepalen of een declaratie correct is. Binnen dit soort dilemma's zal het ministerie een heldere keuze moeten maken en de consequenties ervan voor de verschillende beleidsdoelen moeten aanvaarden.

Het beperken van de kwetsbaarheden in het zorgstelsel alleen is geen garantie dat er geen fraude meer voor zal komen. Wanneer iemand de intentie heeft te frauderen dan zal hij/zij dit ook doen wanneer we de kwetsbaarheden beperken. Deze intentie is geen onderdeel van ons onderzoek, maar wel van onze andere toezichtwerkzaamheden.

Het voorkomen van foute declaraties en verbeteren van controles

Uit ons onderzoek volgen een aantal aanbevelingen om foute declaraties te voorkomen en controles te verbeteren. Daarvoor is het nodig dat:

Kenmerk
103030-144505

Pagina
2 van 3

- de overheid daar waar mogelijk wet- en regelgeving verduidelijkt;
- zorgaanbieders vervolgens enkel dat wat ze kunnen uitleggen in rekening brengen. Hierbij zorgt een zorgaanbieder dat hij transparant en controleerbaar is, en hierover afspraken maakt met de verzekeraar;
- verzekeraars de mogelijkheid krijgen om foute declaraties te beperken door enkel gecontracteerde zorg te vergoeden. De wijziging van wet- en regelgeving die hiervoor nodig is wordt op dit moment in de Eerste Kamer behandeld;
- IGZ en Vektis de registers waarin aanbieders zich aan kunnen melden scherper gaan controleren, waarbij zij ook controleren op reeds bestaande aanbieders.

Voor het verbeteren van de controle achteraf is het nodig dat:

- de overheid zowel voor het mogen inzien van patiëntendossiers als voor de effecten van de risicoverevening een aanpassing in wet- en regelgeving doet;
- de patiënt een zorgverzekeraar helpt bij de controle van de rekening;
- een aantal verzekeraars die ondermaats presteerden op het gebied van materiële controle, gepast gebruik en misbruik/oneigenlijk gebruik haar prestaties hierop snel verbetert. Verzekeraars die momenteel zorg vergoeden die in strijd met artikel 35 Wmg is gedeclareerd, zijn zelfs in overtreding. De eerste resultaten van ons huidige rechtmatigheidsonderzoek wijzen erop dat de zorgverzekeraars op diverse terreinen belangrijke progressie hebben geboekt.

Onregelmatigheden declaraties zorg

Een onderdeel van ons onderzoek is een kwantitatieve analyse van zorgdeclaraties geweest. Met *datamining* is gekeken naar mogelijke overtredingen van wet- en regelgeving en aanbieders die afwijken van het gemiddelde. Deze analyse heeft ons inzicht gegeven in waar het nu mis gaat en hoe het opsporen van niet-correcte declaraties verbeterd kan worden in de toekomst.

Er is ons gevraagd om een zorgfraudecijfer te berekenen. Dat is niet zonder meer mogelijk gebleken. Onze analyse biedt inzicht in waar het mis gaat, maar we hebben ontegenzeggelijk te maken met onzekerheden en beperkingen. We zien slechts het topje van de ijsberg, want we zien maar een deel van de foute declaraties. Het is niet mogelijk om de uitkomsten van onze analyse op een verantwoorde en betrouwbare wijze door te rekenen naar een totaalcijfer voor zorgfraude.

Met de uitkomsten van de data-analyses kunnen verzekeraars hun controleprocessen verbeteren. Zij kunnen hun proces nalopen, bestaande controles aanscherpen en nieuwe toetsen uitvoeren. Ook de NZa zal de data gebruiken voor prioritering in haar toezicht .

Tot slot

De oplevering van het rapport is een eerste stap. We hebben nu een belangrijke bouwsteen om verder te werken aan inzicht in de omvang van zorgfraude. De NZa werkt, met partners als het EZB, hieraan verder om zorgfraude aan te pakken. We zijn er daarnaast steeds meer van overtuigd dat een echt inzicht in de omvang van de fraude in zorg mogelijk is wanneer er gebruik kan worden gemaakt van steekproeven. De NZa gaat graag in gesprek met het ministerie om dit in de toekomst te realiseren. Daarnaast hecht de NZa veel waarde aan de steeds verdergaande samenwerking met andere toezichthouders zoals deze bijvoorbeeld plaats vindt in de Taskforce Integriteit Zorgsector. Zo houden we het basispakket aan zorg ook in de toekomst betaalbaar en toegankelijk, voor iedereen die dat nodig heeft.

Kenmerk
103030-144505

Pagina
3 van 3

Met vriendelijke groet,
Nederlandse Zorgautoriteit,

drs. M.A. Ruys
voorzitter Raad van Bestuur a.i.

Bijlagen:

- Onderzoek naar kwetsbaarheden en financiële onregelmatigheden in de zorg;
- Onregelmatigheden in declaratiebestanden bij huisartsen, mondzorg, farmacie, GGZ, fysiotherapie en medisch specialistische zorg;
- Onderzoek naar onregelmatigheden in databestanden van de Zorg in Natura (ZIN) en het persoonsgebonden budget (PGB);
- Tijdschrijven, verblijfsdagen en diagnoses in de GGZ, Een beeld van onregelmatigheden in de DIS data.